

prihodnje šolsko leto takoj ob končanem prejšnjem šolskem letu (meseca julija). V začetku šolskega leta (meseca septembra), ne bo sprejemnega izpita, ako bi se sprejelo v I. letnik vsled preizkušnje koncem prejšnjega šolskega leta toliko gojencev ali gojenk, da bi ne bilo več prostora ali če bi število sprejetih že doseglo maksimalno dopustno število. Nato se opozarjajo posebno tisti prosilci in one prosilke za I. letnik, ki niso do 15. septembra stari 15 let, da si o pravem času izprosijo pri deželnem šolskem svetu dovoljenja za sprejem v I. letnik. Izpre gledati se sme kvečemu 6 mesecev.

Taki so ti božji namestniki! O „prijatelju“ učiteljstva, župniku Oblaku v Št. Lovrenu na Dolenjskem, smo govorili že zadnjič. Danes nam je povedati še nekaj. Tamošnji nadučitelj, tovariš Potokar, je po dolgem bolehanju nekoliko okreval, in cerkvena ključarja sta ga prišla prosit, naj prevzame zopet orglarijo; če ne more peti, da le igra. Obljubil je, a jako nerad, boječ se, da se mu bolezen zopet ne povrne. Na veliko začudenje pa mu prideta ključarja potožiti, da ne sme več na kor. In zakaj ne? Ker se ni izkazal z velikonočnim listkom in ker se valja v njegovem stanovanju „Slovenski Narod“. Dolgo se je že župnik bahal, da porabi prvo priliko, da vrže nadučitelja s kora, in ta prilika je — njegova bolezen. Lep božji namestnik! Namestu, da bi bolniku prizanašal, mu greni življenje, in tako preganjanje je poguba njegovemu življenju. Požrl mu je letnih 600 K. S tem ga še ni uničil glede gmotnega stanja, a tega ne more naš tovariš preboleti, da je ta božji namestnik ravno bolezen porabil v to svrho. Ni pa zadel samo nadučitelju udarca, tudi njemu ne bodo rožice cvetele. V fari je postal vihar, kakor še nikdar. Ključarja sta odstopila, župnik kriči: „Jaz sem gospodar.“ Farani se pa ne udajo njegovi ošabnosti. In kako tudi? Od fare zahteva denar in stanovanje za novega organista. Farani se naj odero torej do kosti, da le obvelja in pride do vrhunca njegovo zlobno maščevanje. — Tako se postopa z učiteljstvom na deželi. Ta gonja napram našemu stanu se mora že vsakemu količkaj treznemu človeku studiti. Mi pa ne smemo odnehati, zakaj prepričani smo, da bije taki ošabnosti smrtni zvonec!

Roditeljski sestanek. Na deški meščanski šoli v Postojni se je vršil dne 14. t. m. roditeljski sestanek, ki mu je prisostvovalo precejšnje število roditeljev in stanodajalcev. Ravnatelj J. Brinar je v poljudnih besedah razlagal, kako naj bi starši in stanodajalci pospeševali vzgojno delovanje šole. Podavatelj je pojasnil, kaj je vzgoja sploh, kako vplivajo na mladino razni vzgojevalci, kakor priroda, usoda, rodovina, bližnja okolica, šola, cerkev in država; razložil je nato, na kak način naj podpira domača hiša vzgojno delo učiteljev in kaj je storiti roditeljem, da ne podero tega, kar je dosegla šola; posebno pa je še opozarjal stanodajalce na njih dolžnosti in pravice, ki so jih prevzeli s tem, da so sprejeli učence na hrano in stanovanje. — Po podavanju ravnateljevem so se premotila še nekatera vprašanja, ki so posebne važnosti za meščansko šolo, in naposled se je razvnel pogovor o napredku in vedenju posameznih učencev.

Liberalni učitelji res mislijo, da bodo z „Domačim ognjiščem“ izpodrinili „Domoljuba“. Zato so začeli v „Učiteljskem Tovarišu“ klicati ogenj in žveplo nad „Domoljuba“. Neka neizobražena sirovina se je spravila v glasilo teh čudnih vzgojevalcev nad „Domoljuba“ s silno neumnim člankom: „Krivo-verski klerikalizem — učiteljstvo te kliče pred sodbo ljudstva!“ Tu kar mrgoli izrazov: „Izprijeni pobalini; nepoboljšljiv, trmast, zagrizen hinavec, lažnjivec, obrekljivec, svetohlinški priliznjeneec, zvižajnik, grobokop resnice, pes, morališka propalica, zavodnik“ itd. Poliko lepih imen se nismo izlepa videli skupaj. Kdor hoče izgubiti vse spoštovanje do učiteljskega stanu, naj prebere ta članek! Učiteljstvo pa vprašamo, ali ni to sramota za ves stan, da ima tako budalasto glasilo? — Tako piše sobotni „Slovenec“ in hoče s to konfuznostjo ovreči naše članke, ki so mu zaprli sapo in mu obudili kes. Kar-mu očitamo pet let, to hoče ovreči s par vrsticami, ker se poslužuje citatov na ta način kakor tisti, ki trdi, da je tudi v svetem pismu zapisano: Ni Boga! — Poznamo tako poštenost! „Slovenec“ naj počaka, da končamo to serijo člankov, potem naj odgovarja, kakor se spodobi poštemu časopisu. Pri tem naj ne pozabi besed dr. Sustersiča, ki jih je izpregovoril na nedeljskem shodu S. L. S. v „Unionu“:

„Vera nas uči, da je vnebovpijoč greh, zadržavati delavcu zasluženno mezdol!“ („Slovenec“ z dne 15. aprila 1907.)

Pogozdovanje krasa v tržaški okolici. Tozadevna komisija obhaja letos 25 letnico svojega velekoristnega delovanja. Tudi v preteklem letu ima zaznamovati lepe uspehe, zakaj pogozdila je 25 ha popolnoma nerodovitnega kraškega sveta, za kar je porabila 209.100 smrečic, jelk in mecesnov. Stroški so znašali 4119 K, ker je bilo treba na mnogih krajih najprej navoziti zemlje. Da se novi nasadi zavarujejo požara po iskrah iz lokomotiv, so napravili 1293 m dolg zid.

Češko Sokolstvo proti kajenju mladine. V češkem deželnem zboru se je dne 22. pret. mes. predstavila deputacija češkega Sokolstva, ki je govorila pri zastopnikih vseh strank, naj sklenejo zakon proti kajenju mladine do 16. leta. Enak korak bi bil tudi pri nas velekoristen.

Državne ustanove za obiskovalce obrtnih šol. Za prihodnje šolsko leto razpisuje naučno ministrstvo več državnih ustanov za obiskovalce obrtnih šol. Ustanove znašajo za ljubljansko c. kr. umetno strokovno šolo 40 K na mesec in veljajo za vso učno dobo. Te ustanove so osobito namenjene obiskovalcem zimskih kurzov za stavbene obrtnike (zidarje, tesarje in kamnoseke). Prošnje za take ustanove je vložiti najkasneje do 15. maja na ravnateljstvo onega zavoda, v katerega želi prosilec vstopiti. Prošnji morajo biti pridejane naslednje priloge: krstni list, domovinski list, učno in delavsko izpričevalo (če se prosilec zglašja za vstop v zimske kurze za stavbene obrtnike), zadnje šolsko izpričevalo in ubožni list. — S tem opozarjamo naše čitatelje na zgoranje ustanove s pristavkom, da daje vsa potrebna pojasnila v tej stvari drage volje ravnateljstvo c. kr. umetno obrtne strokovne šole v Ljubljani.

Tridesetletnico ljubljanske dijaške kuhinje so praznovali pretekli teden. V dijaški kuhinji so pogostili dijake, v hotelu „Union“ pa je bil slavnostni koncert.

Nagrada za dva mladinska spisa. Češko-slovenski spolek v Pragi je pripisal mestnemu magistratu v Ljubljani znesek 200 kron, da ga primerno porabi v spomin znanega slovanskega rodoljuba Jana Lega. Občinski svet ljubljanski je iz mestnih sredstev dovolil še znesek 300 kron in določil, naj se skupni znesek 500 kron porabi za razpis dveh najboljših mladinskih spisov slovenskih.

Razgled po šolskem svetu.

— **Državna trgovska šola.** Na Dunaju nameravajo ustanoviti državno trgovsko šolo.

— **Jezuiti na Japonskem.** Japonski cesar je dovolil, da ustanove jezuiti v Tokiu katoliško vseučilišče, ki dobi posebne akademične privilegije. Jezuiti ki bodo poučevali na novem vseučilišču, so sami Angleži, Irci in Američani. Razen vseučilišča je dovolil Mikado še zgraditi novo katoliško cerkev.

— **Srbsko učiteljsko društvo v Bosni.** Iz Sarajeva poročajo, da je bosanska deželna vlada odobrila pravila splošnega srbskega učiteljskega društva v Bosni.

— **Pogajanja z bolgarskimi vseučiliškimi profesorji.** Iz Sofije javljajo, da se novi naučni minister Apostolov pogaja z bivšimi vseučiliškimi profesorji, da bi zopet prevzeli učne stolice. En del profesorjev je pripravljen, da zopet vstopi v službo, ako se novi vseučiliški zakon nekoliko izpremeni glede avtonomnih pravic vseučilišča in imenovanja profesorjev. — Drugo poročilo iz Sofije pravi, da so odpuščeni vseučiliški profesorji predložili vladi spomenico, v kateri naglašajo, da prevzamejo zopet službe, a le pod pogojem, da se dovoli vseučilišču avtonomija in dá senatu pravica, imenovati profesorje, kaznovati dijake in eventualno tudi zapreti vseučilišče.

— **Bolgarski ljudski učitelji žugajo s štrajkom.** Med bolgarskimi ljudskimi učitelji vre že dlje časa zaradi šolskega zakona, ki ga je nedavno sprejelo sobranje. Ta zakon stavlja namreč učitelje v odvisnost od občinskih zastopstev. Na nekem shodu so učitelji sklenili ostre proteste proti vladi. Narasčajoča nezadovoljnost utegue dovesti do splošnega štrajka učiteljev.